

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Хмельницького
національного університету
Сергій МАТЮХ
Наказ від 27.09.2024 № 85

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ ТА ЗАРАХУВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
У ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

УХВАЛЕНО:

Вченою радою Хмельницького
національного університету
(Перша редакція)
Протокол від 26.12.2019 № 5

УХВАЛЕНО ЗМІНИ:

Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 26.08.2020 № 1
Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 29.04.2021 № 14
Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 30.06.2022 № 18
Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 29.06.2023 № 14
Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 26.09.2024 № 2

ЗМІСТ

1	Загальні положення	3
2	Порядок визначення академічного розходження і зарахування результатів навчання, набутих особою у формальній освіті.....	6
3	Визнання та зарахування результатів навчання учасникам програм академічної мобільності	10
4	Порядок визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою у неформальній / інформальній освіті	11
5	Подання заяв та ідентифікація результатів неформального / інформального навчання	12
6	Оформлення документів	15
7	Прикінцеві положення	16
	Додаток А	17
	Додаток Б	19
	Додаток В	20
	Додаток Г.....	21
	Додаток Д	22

1 Загальні положення

1.1 Положення про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (далі – Положення) розроблене відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» (в редакції від 16.08.2024 р.), постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13.05.2022 № 599), наказу Міністерства освіти і науки України від 08.02.2022 № 130 «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (зі змінами), Методичних рекомендацій МОН України щодо впровадження ЄКТС та її ключових документів у вищих навчальних закладах (лист від 26.02.2010 № 1/9-119), інших нормативно-правових документів з питань вищої освіти, а також «Положення про визнання іноземних документів про вищу освіту, наукові ступені та вчені звання у Хмельницькому національному університеті» (ХНУ), «Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ», «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ», Статуту та Правил внутрішнього розпорядку Хмельницького національного університету.

1.2 Положення визначає загальні вимоги до процедур визнання і зарахування у Хмельницькому національному університеті (далі – Університет) результатів навчання (освітніх компонентів, присвоєних кредитів ЄКТС) за певною освітньо-професійною чи освітньо-науковою програмою (далі – освітня програма), здобутих особою як за формальною освітою, так і шляхом неформальної та/або інформальної освіти для здобувачів різних ступенів вищої освіти – бакалавра, магістра, доктора філософії (далі – здобувачі вищої освіти) усіх форм здобуття освіти, які:

- переводяться з інших закладів вищої освіти на навчання до Університету;
- навчаються в Університеті за освітнім рівнем бакалавра і бажають перевестися з однієї спеціальності на іншу в рамках тієї ж або іншої галузі знань;
- переводяться з однієї форми здобуття освіти на іншу;
- бажають одночасно навчатися за декількома освітніми програмами, за програмами подвійного (спільного) диплома або у декількох закладах вищої освіти;
- продовжують навчання після академічної відпустки або залишені на повторне навчання;
- поновлюються на навчання після відрахування;
- навчаються в Університеті за програмами академічної мобільності як на території України, так і поза її межами;
- набули певних результатів навчання за програмами неформальної (інформальної) освіти, що засвідчені відповідними документами;
- вступають на навчання до Університету на перший курс (за скороченим терміном навчання) або на другий-третій курс (з нормативним терміном навчання) на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста або освітнього ступеня молодшого бакалавра, або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра;

– вступають на навчання до Університету на суміжну або іншу спеціальність на базі здобутого ступеня бакалавра, магістра, доктора філософії (освітня складова) чи освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста.

1.3 Відповідно до статті 62 (пункт 1, підпункт 17¹) здобувач вищої освіти має право «на зарахування освітніх компонентів і кредитів ЄКТС унаслідок визнання закладом вищої освіти результатів навчання, здобутих за освітніми програмами фахової передвищої та вищої освіти, результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, результатів виконання програм внутрішньої та міжнародної академічної мобільності, в інших випадках відповідно до законодавства».

1.4 Визнання і зарахування результатів навчання з певних освітніх компонентів, досягнутих у результаті їх вивчення в інших закладах вищої освіти, не знижує рівня відповідальності Університету за досягнення випускниками програмних результатів навчання та набуття компетентностей, передбачених стандартом вищої освіти з певної спеціальності (далі – Стандарт), і не зменшує тривалості навчання за освітньою програмою (крім осіб, які поступають на навчання для здобуття ступеня бакалавра на базі освітнього ступеня молодшого бакалавра, або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра).

1.5 У цьому Положенні **терміни** використовуються у такому значенні:

академічна мобільність – процес у сфері вищої освіти, що надає учасникам освітнього процесу можливість навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

академічна розбіжність з дисципліни – це різниця:

- за обсягом (понад 25 відсотків від загального обсягу дисципліни);
- за формою підсумкового семестрового контролю (залік – замість іспиту);
- за змістом дисципліни, з якої особа атестована раніше, і відповідною їй дисципліни чинної в університеті освітньої програми (навчального плану);

академічна різниця – це перелік дисциплін навчального плану Університету за попередні семестри, які здобувач вищої освіти чи особа, що прагне здобути освіту за певною спеціальністю, досі не вивчала. Академічною різницею не вважають дисципліни вільного вибору здобувача освіти, з яких він атестований у попередньому закладі вищої освіти (крім фахових, що впливають на присвоєння кваліфікації);

визнання результатів неформального/інформального навчання особи – комплекс процедур, що встановлюють їх відповідність результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою (результатам навчання певних освітніх компонентів або програмним результатам навчання), або певному рівню вищої освіти, за підсумками чого приймається рішення про можливість зарахування особі певних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) відповідної освітньої програми (у тому числі, в рамках її вибіркової складової);

інформальна освіта (самоосвіта) – освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю;

неформальна освіта – освіта, що здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями формальної освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та / або присудженням часткових освітніх кваліфікацій;

фаховий молодший бакалавр – освітньо-професійний ступінь, що здобувається на рівні фахової передвищої освіти і присуджується закладом освіти у результаті успішного виконання здобувачем фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми;

формальна освіта – освіта, що інституціоналізована, цілеспрямована, спланована за участі державних і визнаних приватних організацій, має наслідком присудження національно визнаних кваліфікацій у межах певного освітнього рівня (етапу, циклу) та здійснюється у закладах освіти.

1.6 Академічне розходження з навчальних дисциплін, які потрібно визнати і зарахувати, встановлює декан (заступник декана) факультету, співставляючи обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС та її зміст на основі представлених особою документів про попередню освіту з відповідними компонентами освітньої програми, за якою здобувач вищої освіти планує навчатися в Університеті. Невиконані курсові проекти (роботи) з навчальної дисципліни, а також невідпрацьовані практики до академічної різниці не включаються, а вносяться до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти (ІНП) на наступний навчальний семестр (рік). Встановлену академічну різницю він має ліквідувати у визначений деканатом термін, виходячи з того, що загальний обсяг освітньої програми для певного рівня вищої освіти і спеціальності у кредитах ЄКТС має відповідати стандарту вищої освіти.

1.7 Визнання і зарахування освітніх компонентів (навчальних дисциплін) та призначених їм кредитів ЄКТС, здобутих особою у формальній / неформальній / інформальній освіті, здійснює декан факультету за заявою здобувача вищої освіти (додаток А) та погодженням із завідувачем кафедри, за якою закріплена навчальна дисципліна, на підставі представленого документа про попередню освіту, зокрема: академічної довідки; додатка до диплома про вищу освіту (диплома молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра, бакалавра, спеціаліста, магістра), виданого акредитованим закладом вищої освіти України; витягу з навчальної картки здобувача вищої освіти або завіреного деканом індивідуального навчального плану (для здобувачів вищої освіти Університету); сертифіката; свідоцтва тощо (на основі проведення експертного оцінювання результатів навчання, набутих за неформальною/інформальною формою здобуття освіти).

1.8 Заяву про зарахування освітніх компонентів і необхідні документи здобувач вищої освіти подає декану не пізніше одного тижня від початку його навчання на певному курсі Університету (до формування індивідуального навчального плану). Термін, упродовж якого розглядаються документи та приймається рішення щодо процедури зарахування освітніх компонентів, не повинен перевищувати, як правило, **десяти** днів.

1.9 Результати навчання, яких здобувачі вищої освіти набули навчаючись за програмами **академічної мобільності** у вітчизняних або закордонних закладах вищої освіти, зараховують шляхом автоматичного трансферу кредитів з використанням

Європейської системи переведення оцінок та відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ» (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>), розділ – «Нормативні документи», рубрика – «**Положення**», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»). У цьому випадку зарахування здобувачеві вищої освіти освітніх компонентів та присвоєння кредитів ЄКТС здійснюється на підставі представленої ним Академічної довідки (за формою ЄКТС) з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, їх обсягом у кредитах ЄКТС та інформації про систему оцінювання навчальних досягнень, завіреної в установленому порядку у закладі вищої освіти-партнері (далі – заклад-партнер). Академічна довідка забезпечує стандартизований формат опису усіх видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти і є важливим інструментом для академічного визнання результатів навчання. Результати семестрового контролю за період навчання здобувача вищої освіти у закладі-партнері переводяться в інституційну шкалу оцінювання.

1.10 Кредити ЄКТС, присвоєні здобувачеві вищої освіти в межах освітньої програми певного закладу вищої освіти чи набуті ним за програмами неформальної / інформальної освіти в Україні, можуть бути визнані і зараховані в освітній програмі, за якою здійснюється підготовка здобувача вищої освіти в Університеті. Особи, які мають іноземні документи про освіту повинні здійснити процедуру їх визнання (нострифікації) та отримати свідоцтво, що підтверджує право особи на продовження освіти в Україні. Нормативним документом, який регулює проведення процедури визнання в Україні всіма компетентними органами іноземних документів, є наказ МОН від 05.05.2015 №504 (у редакції від 01.11.2022) «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту».

2 Порядок визначення академічного розходження і зарахування результатів навчання, набутих особою у формальній освіті

2.1 У процесі здобуття вищої освіти в особи може виникнути будь-яка із наведених у п. 1.2 цього Положення ситуація, коли між навчальним планом (освітньою програмою), за яким особа навчалася, і навчальним планом (освітньою програмою), за яким особа бажає продовжити навчання в Університеті, виникає **академічне розходження**, яке може являти собою як **академічну розбіжність** з навчальної дисципліни, так і **академічну різницю** у навчальних планах. Слід мати на увазі, що невідповідність **у назві** дисципліни (без зміни її обсягу та форми підсумкового контролю), за умови відповідності її змісту програмним результатам навчання і наявності мотивованого висновку відповідної кафедри академічним розходженням **не вважається**.

Порядок та **терміни** ліквідації академічного розходження встановлює деканат факультету впродовж десяти днів з моменту подання здобувачем вищої освіти заяви.

2.2 Кількість видів підсумкового семестрового контролю, що складають академічну різницю, як правило, не повинна перевищувати **восьми** контрольних одиниць (іспитів, заліків). Якщо навчальним планом передбачено з дисципліни складання заліку та іспиту, то до академічної різниці вноситься іспит.

2.3 **Процедуру** ліквідації академічної розбіжності та вид експертного оцінювання визначає завідувач (експертна (предметна) комісія) відповідної кафедри за направленням декана (додаток А).

2.4 **Зарахування** результатів навчання і трансфер кредитів ЄКТС зі складених здобувачем вищої освіти освітніх компонентів (навчальних дисциплін, практик, індивідуальних завдань тощо) за попередньою освітою/за результатами участі у програмах академічної мобільності/набутих за неформальною/інформальною формами здобуття освіти за умови їх відповідності освітній програмі/навчальному плану Університету здійснює декан факультету (заступник декана з навчально-методичної роботи) на **підставі** висновку завідувача (експертної комісії) відповідної кафедри.

2.5 **Обов'язкові** навчальні дисципліни освітньої програми, що забезпечують нормативний зміст освіти, можуть визнаватись і зараховуватись таким чином:

а) **повністю** – коли заявлені результати навчання та обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС збігаються;

б) **частково** – результати навчання і та частка кредитів, що їм відповідає (решта виводиться як академічна розбіжність);

в) **асиметрично** – коли результати навчання забезпечуються кількома дисциплінами із меншою кількістю кредитів замість однієї багатокредитної і навпаки.

2.6 Зарахування компонентів освітньої програми може здійснюватися за такими варіантами:

- одноосібне рішення декана факультету;
- рішення декана факультету на підставі висновку експертної комісії (завідувача) відповідної кафедри;
- рішення декана факультету на підставі результатів додаткового експертного оцінювання здобувача вищої освіти відповідною кафедрою з дисципліни в цілому або за окремими її темами (після ліквідації академічної розбіжності).

2.7 Одноосібне рішення декана факультету про зарахування компонента освітньої програми (навчальної дисципліни) може бути прийняте за умови, якщо:

- назва навчальної дисципліни та вид підсумкового контролю збігаються **повністю**, а загальний обсяг (у кредитах ЄКТС/годинах) та набуті результати навчання у попередньому закладі освіти/за результатами участі у програмах академічної мобільності становлять **не менше як 75 відсотків** від відповідних показників дисципліни, передбаченої освітньою програмою Університету;

- назви навчальних дисциплін мають **несуттєву** стилістичну відмінність, однак у повній мірі забезпечують програмні результати навчання;

- назви навчальних дисциплін мають **суттєві** розбіжності, але при порівнянні навчальних програм їх зміст збігається, а програмні результати навчання відповідають Стандарту (освітній програмі) з певної спеціальності;

- оцінка з навчальної дисципліни виставлена за шкалою, що має не меншу кількість градацій, ніж інституційна шкала оцінювання результатів навчання;

- освітні програми (навчальні плани) закладів вищої освіти різних типів (наприклад, Університет – коледж, Університет – інститут тощо) інтегровані з навчальними планами Університету або існує угода про співпрацю між Університетом та відповідним закладом освіти з питань підготовки фахівців.

2.8 Особам, які вступають на навчання до Університету на перший курс (за скороченим терміном навчання) або на другий-третій курс (з нормативним терміном навчання) на базі ОКР молодшого спеціаліста / ступенів молодшого бакалавра або фахового молодшого бакалавра, складені ними навчальні дисципліни у закладах фахової передвищої / вищої освіти, можуть бути визнані і зараховані за рішенням декана на основі висновків експертної комісії (завідувача) відповідної кафедри.

2.9 **Експертна** (предметна) комісія кафедри формується у випадках, коли є певні підстави для визнання і зарахування дисципліни, але одноосібне рішення деканом не прийнято. Розпорядження про склад комісії та терміни її роботи видає **декан** факультету. Експертна (предметна) комісія формується у складі двох–трьох осіб: завідувача кафедри, що забезпечує викладання дисципліни, та одного (двох) викладача(ів), який викладає цю або споріднену дисципліну.

2.10 Комісія розглядає заяву-направлення здобувача вищої освіти (додаток А), вивчає представлені документи про раніше здобуту освіту, за необхідності проводить з ним співбесіду з метою уточнення змісту вивченої у попередньому закладі освіти дисципліни, яку потрібно зарахувати, і робить висновок про можливість (неможливість) **зарахування** навчальної дисципліни. Висновок комісії має містити змістовне викладення обставин, які вказують на можливість (неможливість) зарахування дисципліни, про що зазначається у заяві-направленні здобувача вищої освіти.

У разі необхідності, для встановлення відповідності змісту дисципліни, особа, яка зараховується на навчання до Університету, має надати копію навчальної програми дисципліни з попереднього закладу освіти.

2.11 Експертна комісія може винести мотивований висновок про:

- можливість повного визнання і зарахування дисципліни;
- необхідність додаткової атестації за окремими темами і зарахування дисципліни за результатами експертного оцінювання;
- неможливість визнання і зарахування дисципліни.

Декан приймає остаточне рішення на підставі висновку експертної комісії.

2.12 Додаткова атестація за **окремими** темами дисципліни може проводитися за різними формами відповідно до виду семестрового контролю, а саме: у формі співбесіди, письмової контрольної роботи або тестування з тем, які не вивчалися здобувачем вищої освіти раніше або вивчалися у неповному обсязі, в т. ч. з використанням елементів технологій дистанційного навчання тощо.

2.13 Освітній компонент, визначений як академічна **різниця**, заноситься до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти на відповідний семестр зі встановленням терміну її ліквідації. Здобувач вищої освіти отримує завдання, опис (силабус) дисципліни на відповідній кафедрі, вивчає дисципліну за індивідуальним графіком з опрацюванням усіх видів навчальних занять, передбачених робочою програмою дисципліни, під керівництвом викладача, який веде цю дисципліну і призначений завідувачем кафедри. Викладач надає здобувачеві вищої освіти необхідні навчально-методичні матеріали для самостійної роботи, контрольні питання для підсумкового контролю, забезпечує достатній рівень консультативної допомоги і проводить підсумковий контроль.

2.14 При зарахуванні дисципліни зберігається раніше отримана особою позитивна оцінка результатів навчання. Якщо в академічній довідці здобувача

освіти, який перевівся (поновився) на навчання, оцінки виставлені за шкалою оцінювання, відмінною від інституційної, то їх необхідно привести у відповідність до чинних в Університеті шкал оцінювання (інституційної та ЄКТС) згідно із додатками Г, Д. Аналогічно визначається оцінка за шкалою ЄКТС для дисципліни, з якої семестровий контроль проводився у формі заліку з оцінкою “зараховано”. Якщо з дисципліни, що зараховується, здобувач вищої освіти отримав декілька оцінок, або враховується оцінка додаткової атестації з окремих тем, тоді загальна підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична.

Рішення про визнання й зарахування навчальної дисципліни може бути також прийнято й за умови, якщо:

- екзамен, складений у закладі освіти, де попередньо навчався здобувач вищої освіти, може бути зарахований як залік (диференційований залік) з відповідною бальною оцінкою за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС;

- залік (диференційований залік), якщо він був оцінений за шкалою ЄКТС, може бути зарахований як екзамен з відповідною оцінкою за умови повного збігу її обсягів (у кредитах ЄКТС).

Визнані й зараховані компоненти освітньої програми заносяться до індивідуального навчального плану (залікової книжки) та особової картки здобувача вищої освіти із призначеними їм кредитами ЄКТС та оцінками за обома шкалами.

2.15 Здобувач вищої освіти має право відмовитися від зарахування навчальної дисципліни, якщо його не влаштовує отримана раніше оцінка, та скласти її як академічну різницю або вивчати дисципліну повторно.

2.16 Здобувачеві вищої освіти можуть бути зараховані освітні компоненти, що вивчаються у поточному чи наступних семестрах згідно із навчальним планом Університету, з яких він атестований у попередньому закладі освіти, за умови їх відповідності п. 2.8 цього Положення.

2.17 Здобувачам вищої освіти, які залишені на **повторне** навчання в Університеті, за погодженням із завідувачем кафедри, за якою закріплена навчальна дисципліна, рішенням декана можуть бути зараховані навчальні дисципліни, з яких за результатами підсумкового контролю вони атестовані.

2.18 Здобувачі вищої освіти, яким встановлена академічна різниця (розбіжність), мають ліквідувати її у терміни, визначені графіком, встановленим відповідним деканатом. Граничним терміном ліквідації академічної різниці є останній день перед початком чергової екзаменаційної сесії. Термін ліквідації академічної різниці може бути продовжений розпорядженням проректора з науково-педагогічної роботи Університету за наявності об’єктивних підстав, підтверджених відповідним документом.

2.19 **Вибіркові** навчальні дисципліни **загальної** підготовки, вивчені у попередньому закладі освіти/за результатами участі у програмах академічної мобільності/набутих за неформальною/інформальною формами здобуття освіти, за заявою здобувача вищої освіти можуть бути визнані й зараховані повністю, а їх обсяг визначається кількістю кредитів ЄКТС у межах цього циклу дисциплін навчального плану підготовки фахівців відповідної спеціальності та освітнього рівня в Університеті. Вибіркові навчальні дисципліни **фахової** підготовки, якщо вони передбачають **професійну спеціалізацію** і не вивчалися раніше, вносяться до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти для вивчення.

3 Визнання та зарахування результатів навчання учасникам програм академічної мобільності

3.1 Визнання результатів навчання *здобувачів* вищої освіти, набутих за програмами академічної мобільності, здійснюється на основі положень Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи співставленням освітніх програм Університету та закладу-партнера на підставі представленої академічної довідки (іншого аналогічного документа) з переліком та результатами оцінювання освітніх компонентів, їх обсягом у кредитах ЄКТС/отриманих результатах наукової роботи, а також інформацією про систему оцінювання навчальних досягнень, завірених в установленому порядку у закладі-партнері.

3.2 Зміст освітніх компонентів та обсяг навчального навантаження, виконаного учасником академічної мобільності в закладі-партнері, підтверджуються академічною довідкою або іншим аналогічним документом, виданим цим закладом згідно із партнерським договором. Узгоджений у договорі про академічну мобільність перелік освітніх компонентів та їх обсяг (у кредитах ЄКТС), що представлений в індивідуальному навчальному плані учасника академічної мобільності, має бути *завірений* у закладі-партнері і *повністю* визнаний Університетом без додаткового виконання іншого навчального навантаження за цими освітніми компонентами.

3.3 Зарахування здобувачеві вищої освіти результатів навчання за програмою академічної мобільності (конвертація оцінок) здійснюється відповідно до інституційної шкали оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, ухваленій Вченою радою Університету та Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>), розділ – «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності у ХНУ»).

3.4 У випадку, якщо програмою академічної мобільності не передбачено автоматичне визнання періодів навчання, отриманих результатів навчання/наукових досліджень та зарахування кредитів ЄКТС, ця функція покладається на деканат та завідувача відповідної кафедри/гаранта освітньої програми, за якою навчається здобувач вищої освіти на постійній основі. Загалом рішення щодо визнання періоду навчання за програмою академічної мобільності та їх результатів має бути прийняте на етапі формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти до початку навчання за програмою. Якщо у процесі виконання програми академічної мобільності сталися певні зміни, то процедуру визнання і зарахування результатів навчання здійснюється через експертну комісію, створену деканом факультету. Рішення цієї комісії затверджує декан відповідного факультету.

3.5 Порівняння змісту освітніх компонентів та обсягу навчального навантаження під час ступеневої та кредитної мобільності має ґрунтуватися на зіставленні *результатів навчання*, передбачених програмою академічної мобільності у закладі-партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою Університету. Загальний обсяг освітньої програми (навчання у базовому Університеті і закладі-партнері у сукупності) має відповідати стандарту вищої освіти спеціальності.

3.6 Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у закладі-партнері не виконав програму академічної мобільності в частині опанування змісту освітніх компонентів та виконання обсягу навчального навантаження у кредитах ЄКТС, то після його повернення (залежно від причин невиконання програми), Університет може прийняти одне з таких рішень:

- надати можливість ліквідувати академічну заборгованість за встановленим графіком;

- залишити на повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб;

4 Порядок визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою у неформальній / інформальній освіті

4.1 Результати навчання та компетентності, необхідні для присудження освітніх / присвоєння професійних кваліфікацій, можуть досягатися та здобуватися особою у системі формальної / неформальної / інформальної освіти.

4.2 Результати навчання, що здобуті особою поза межами контексту формальної освіти через практичний досвід шляхом неформальної та / або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти Університету в порядку, визначеному законодавством (ст. 8, ч. 5 Закону України «Про освіту»). Університет створює необхідні умови для визнання і зарахування результатів навчання і розширення можливостей доступу до вищої освіти осіб з *особливими* потребами.

Право на визнання і зарахування результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, поширюється на здобувачів вищої освіти Університету усіх рівнів вищої освіти та форм здобуття освіти.

4.3 Здобувач вищої освіти має право на зарахування дисциплін, пов'язаних з вивченням іноземної мови (англійська, французька, німецька) у випадку пред'явлення ним сертифікату відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн Європейського Союзу та Великої Британії (за винятком філологічних спеціальностей) виданих агенціями, що входять в перелік рекомендованих МОН України.

4.4 Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/ інформальній освіті розповсюджується як на нормативні, так і на вибіркові навчальні дисципліни (освітні компоненти), *за винятком* підсумкової атестації.

4.5 Визнання результатів неформального та / або інформального навчання особи в Університеті передбачає *такі процедури*:

- подання особою заяви щодо визнання набутих результатів навчання;
- ідентифікацію задекларованих у письмовій формі особою результатів неформального / інформального навчання, які підлягають оцінюванню в Університеті;
- оцінювання задекларованих результатів навчання особи;
- прийняття рішення про визнання та зарахування особі відповідних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) освітньої програми або відмову у визнанні.

4.6 У процесі визнання Університетом результатів неформального та / або інформального навчання **не підлягають розгляду** документи, що підтверджують неформальне навчання та / або професійну, громадську чи іншу діяльність, **видані** на тимчасово окупованій території України або території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом.

4.7 У рамках процедур визнання в Університеті результатів неформального та / або інформального навчання **не підлягають** визнанню результати навчання, визначені у професійних стандартах та / або стандартах, встановлених міжнародними конвенціями або договорами, стороною яких є Україна, для професій, для яких запроваджено **додаткове регулювання** (для освітніх програм, за якими здійснюється підготовка фахівців відповідних професій), крім випадків передбачених відповідними конвенціями або договорами.

5 Подання заяв та ідентифікація результатів неформального та / або інформального навчання

5.1 Визнання результатів навчання з дисципліни (у повному обсязі) здійснює деканат факультету, як правило, у семестрі, **що передує** семестрові, в якому згідно із навчальним планом спеціальності ця дисципліна має вивчатися здобувачем вищої освіти (заявником). Якщо виникає необхідність зарахувати частину дисципліни чи певний вид навчальної роботи з неї, то ця процедура виконується відповідною кафедрою у поточному семестрі (п/п 5.2.13). У випадку необхідності визнання і зарахування освітнього компонента, який вивчається у першому семестрі будь-якого рівня вищої освіти, особа повинна подати заяву на ім'я декана впродовж першого тижня навчання і відвідувати заняття з дисципліни, що пропонується для зарахування, до прийняття позитивного рішення з цього питання.

5.2 Визнання і зарахування результатів навчання з дисципліни (у повному обсязі), набутих у неформальній / інформальній освіті, передбачає такі етапи:

5.2.1 Заявник звертається із заявою (додаток Б) до декана відповідного факультету щодо визнання результатів навчання з певних освітніх компонентів, набутих у неформальній / інформальній освіті. До заяви додається декларація про попереднє навчання та додаткові документи (сертифікати, свідоцтва, освітні програми тощо), що підтверджують наведену у декларації про попереднє навчання інформацію (за наявності).

5.2.2 Декларація про попереднє навчання повинна містити (додаток В):

- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) заявника;
- опис результатів неформального та / або інформального навчання, щодо визнання яких подається заява;
- інформацію про заявника, який здійснював неформальне навчання або з яким пов'язана професійна, громадська або інша діяльність (за наявності), під час якої здобувались відповідні результати навчання;
- інформацію про попереднє навчання та досвід діяльності заявника, під час яких здобувались результати неформального та / або інформального навчання,

зокрема, періоди неформального та / або інформального навчання та / або відповідної діяльності (за наявності);

- перелік додаткових документів (портфоліо), що надаються заявником для підтвердження інформації про неформальне / інформальне навчання (за наявності).

5.2.3 Університет через викладачів навчальних дисциплін, кураторів академічних груп, інформаційну мережу університету систематично проводить роз'яснювальну роботу з популяризації можливостей визнання і зарахування результатів навчання, набутих студентом за формами неформальної/інформальної освіти, в межах конкретних освітніх компонентів та освітніх програм, надає консультативну допомогу заявникові щодо заповнення декларацій про попереднє навчання, зокрема, щодо опису результатів неформального / інформального навчання для їх подальшого співставлення з результатами навчання, передбаченими освітньою програмою з певного освітнього компонента.

5.2.4 Декан факультету видає розпорядження про створення експертної (предметної) комісії, якій доручає розглянути представлені заявником документи на предмет відповідності результатів навчання, отриманих з дисципліни за неформальною / інформальною формою здобуття освіти, вимогам освітньої програми. До складу комісії, як правило, входять: гарант освітньої програми, за якою навчається здобувач вищої освіти; завідувач кафедри; провідний викладач з відповідної дисципліни.

5.2.5 Комісія здійснює аналіз достатності інформації щодо здобутого заявником попереднього досвіду та результатів неформального / інформального навчання заявника та перевірку наданої заявником інформації. Для підтвердження або уточнення необхідної інформації комісія може направити запит до суб'єкта, що здійснював неформальне навчання особи, або де здійснювалася професійна, громадська або інша діяльність, під час якої заявником здобувались результати неформального та / або інформального навчання. Відповіді зазначених суб'єктів приймаються до розгляду як додаткові документи (матеріали), які засвідчують наведену заявником інформацію.

За результатами аналізу та перевірки отриманої інформації комісія приймає рішення щодо можливості проведення подальших процедур визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою у неформальній / інформальній освіті.

5.2.6 Строк розгляду заяви та прийняття рішення про можливість /неможливість проводити подальші процедури визнання на основі наданої заявником інформації становить не більше **десяти** робочих днів. У разі направлення запитів про підтвердження або уточнення необхідної інформації строк розгляду заяви продовжується до отримання зазначеної інформації та її опрацювання, про що комісія попереджає заявника.

5.2.7 На підставі інформації, що міститься у декларації про попереднє навчання та наданих документах, комісія здійснює співставлення, зокрема, аналізує і порівнює за змістом та рівнем складності результати неформального/інформального навчання заявника з програмними результатами навчання, передбаченими обов'язковою складовою відповідної освітньої програми. За результатами цього етапу комісія приймає одно із можливих рішень відповідно до п. 2.12 цього Положення.

5.2.8 У разі встановлення недостатнього рівня знань здобувача чи невідповідності обсягу дисципліни освітній програмі комісія приймає рішення про призначення **додаткової атестації**, для чого встановлює її форму та строки проведення. У цьому випадку викладач відповідної кафедри за дорученням завідувача кафедри ознайомлює здобувача вищої освіти з програмою навчальної дисципліни та переліком контрольних питань, що виносяться на підсумкове оцінювання, видає необхідну для виконання завдань навчально-методичну літературу і надає консультації. Для виконання завдань і підготовки до підсумкового контрольного заходу заявникові надається до 10 робочих днів (залежно від обсягу дисципліни чи її елементів).

5.2.9 Комісія здійснює оцінювання результатів навчання за чинним в Університеті «Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>), розділ – «Нормативні документи», рубрика – «**Положення**», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності») та виставляє підсумкову оцінку за інституційною чотирибальною шкалою та шкалою ЄКТС у направлення, видане деканатом, та до індивідуального навчального плану.

5.2.10 Якщо середньозважений бал, який набрав здобувач вищої освіти за результатами додаткової атестації, нижчий ніж 3,00, то результати навчання, набуті у неформальній та / або інформальній освіті, йому **не зараховуються**.

Комісія оформлює протокол, у якому обґрунтовує прийняте рішення щодо зарахування чи незарахування відповідної навчальної дисципліни та присвоєння кредитів ЄКТС і подає його до відповідного деканату.

5.2.11 Інформація про визнані і зараховані результати навчання з певної дисципліни заноситься викладачем (комісією) до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти, а працівником деканату – до його навчальної картки у такому вигляді: назва дисципліни відповідно до навчального плану Університету, обсяг навчальної дисципліни у кредитах ЄКТС (годинах), оцінка за двома шкалами оцінювання та номер і дата протоколу експертної комісії щодо зарахування (підстава). Здобувач вищої освіти звільняється від вивчення визнаної і зарахованої дисципліни у відповідному семестрі.

5.2.12 У разі прийняття Комісією **негативного** висновку щодо визнання результатів навчання, набутих у неформальній та / або інформальній освіті, здобувач вищої освіти має право звернутися до ректора Університету із заявою про **апеляцію**. Наказом ректора створюється апеляційна комісія у складі проректора з навчально-методичної роботи, декана факультету та науково-педагогічних працівників відповідної кафедри, які не входили до експертної комісії. Апеляційна комісія за результатами розгляду апеляції приймає обґрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення.

5.2.13 При виникненні необхідності зарахування певних розділів чи видів навчальної роботи з дисципліни здобувач вищої освіти звертається із заявою та документом, що засвідчує набуті результати навчання, до завідувача кафедри. Завідувач доручає відповідному викладачеві провести перевірку знань із заявлених розділів/видів навчальної роботи з дисципліни. На основі висновків викладача приймається протокольне рішення кафедри щодо задоволення

(незадоволення) заяви здобувача вищої освіти про визнання і зарахування результатів навчання, здобутих ним за неформальною формою здобуття освіти.

5.2.14 У випадку невідповідності задекларованих результатів неформального та / або інформального навчання заявника результатам навчання, передбаченим обов'язковою складовою освітньої програми комісія пропонує заявнику можливість визнання результатів неформального / інформального навчання у рамках вибіркової складової освітньої програми, за якою навчається заявник. При цьому йому зараховується відповідна кількість кредитів ЄКТС, обсяг яких визначається на основі інституційної практики призначення кредитів ЄКТС освітнім компонентам. Визнані результати навчання відображаються у відповідних документах (навчальній картці, індивідуальному навчальному плані, додатку до диплома) як вибіркові освітні компоненти. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального / інформального навчання заявника в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів навчання *рівню* вищої освіти, на якому реалізується освітня програма.

5.2.15 Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачеві вищої освіти за підсумками визнання результатів неформального / інформального навчання, не може перевищувати 35 відсотків від обсягу відповідної освітньої програми – для спеціальностей галузі знань 12 «Інформаційні технології» та 25 відсотків – для спеціальностей інших галузей знань, за якими здійснюється підготовка фахівців в Університеті.

5.2.16 Університет забезпечує інформування здобувачів освіти та інших зацікавлених сторін через свої офіційні вебсайти щодо організації процедур визнання результатів неформального / інформального навчання, у т. ч. фінансових умов. Центр післядипломної освіти, Приймальна комісія, кафедри, органи студентського самоврядування та інші підрозділи Університету здійснюють роз'яснювальну роботу серед здобувачів вищої освіти щодо розширення можливостей поглиблення їх фахової підготовки чи здобуття інших компетентностей / результатів навчання через систему неформальної / інформальної освіти, надають консультації та поради щодо особливостей визнання різноманітних форм неформального / інформального навчання.

6 Оформлення документів

6.1 Підготовка й оформлення документів щодо встановлення академічної розбіжності (різниці), визнання та зарахування компонентів освітньої програми та присвоєння кредитів ЄКТС здобувачеві вищої освіти покладається на деканат факультету, на якому він навчається. Рішення про визнання і зарахування освітніх компонентів оформлюється розпорядженням декана. Оригінал розпорядження долучається до особової справи здобувача вищої освіти.

6.2 Академічна довідка (копія додатка до диплома про освіту, сертифікати, інші документи), заява про зарахування освітніх компонентів, погоджена з дека-

ном факультету, долучаються до навчальної картки здобувача вищої освіти, а після завершення навчання за певною освітньою програмою – до його особової справи.

6.3 Інформація про *визнані* й *зараховані* освітні компоненти (результати навчання), набуті здобувачем вищої освіти як за формальною (попередньою) освітою, так і за неформальною / інформальною формою здобуття освіти, заноситься до його індивідуального навчального плану (залікової книжки), навчальної картки (електронної бази даних) у формі заліків, диференційованих заліків та іспитів і засвідчуються підписом декана / заступника декана з навчально-методичної роботи. У навчальній картці зазначається назва документа (екзаменаційна (залікова) відомість, направлення, тощо), на підставі якого проведено зарахування (серія, номер, дата видачі та назва навчального закладу, що його видав). Оцінки виставляються за чинними в Університеті шкалами оцінювання.

6.4 Результати складання *академічної різниці* фіксуються у направленні (відомості обліку успішності), індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) та навчальній картці здобувача вищої освіти (електронній базі Університету).

6.5 До додатку до диплома європейського зразка здобувача вищої освіти (після завершення його навчання за певною освітньою програмою) заносяться усі визнані й зараховані в Університеті освітні компоненти з попередньої освіти та дисципліни освітньої програми (навчального плану), з яких здобувач вищої освіти атестований в Університеті. Загальний обсяг освітньої програми певного рівня вищої освіти має відповідати стандарту вищої освіти з певної спеціальності.

7 Прикінцеві положення

7.1 Положення про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ розміщене на вебсайті Університету (<https://khmnu.edu.ua/>), розділ – «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності».

7.2 Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження наказом ректора університету на підставі ухвали Вченої ради університету.

7.3 У випадку внесення змін або доповнень до державних нормативно-правових документів, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і замість них вносяться необхідні зміни, що затверджуються наказом ректора на підставі ухвали Вченої ради університету або відповідного дорадчого органу.

Додаток А (для формальної освіти)

Декану факультету _____

Назва факультету

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Студента (аспіранта) _____

Шифр групи

Прізвище, ім'я, по батькові

ЗАЯВА

Прошу зарахувати мені навчальну дисципліну _____

Назва, обсяг (кредити ЄКТС/год.)

яку я вивчав(ла) у _____

Назва попереднього закладу освіти

і склав(ла) _____

Вид контролю

з оцінкою _____

Дата

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Додаток А (на звороті)

Завідувачу кафедри _____
Назва

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Студент (аспірант) _____
Прізвище, ініціали Назва факультету

направляється для ліквідації академічної розбіжності з дисципліни _____
Назва

обсягом _____ кредитів ЄКТС (год.), підсумковий семестровий
контроль у формі _____.

Студент (аспірант) _____, навчаючись у _____
Прізвище, ініціали Назва ЗВО

_____,
вивчав дисципліну _____ і склав
Назва, обсяг (кр. ЄКТС/год.)

_____ з оцінкою _____.
Форма контролю

Прошу розглянути питання ліквідації студентом (аспірантом) _____
Прізвище, ініціали

академрозбіжності з дисципліни _____
Назва

_____ і прийняти
відповідне рішення (не пізніше трьох днів).

Декан факультету _____
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Рішення кафедри _____

Завідувач кафедри _____
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Рішення затверджую:

Декан факультету _____
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Дата

Додаток Б
Зразок заяви (для неформальної / інформальної освіти)

Декану _____
Назва факультету

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Студента (аспіранта) _____
Шифр групи

Прізвище, ім'я, по батькові

Рівень вищої освіти _____

Спеціальність _____
Шифр, назва

Освітня програма _____
Назва

ЗАЯВА

Прошу визнати і зарахувати мені результати навчання з освітнього компонента
_____, набуті за неформальною / інформальною
Назва, обсяг (кредитів ЄКТС)
освітою (підкреслити) у _____
Назва суб'єкта, який здійснював неформальне / інформальне навчання
в період з _____ до _____.

Копії документів, що підтверджують набуті результати навчання за
неформальною / інформальною освітою, додаються:

Вид і назва документа, дата видачі

Дата

Підпис заявника

Додаток В
Зразок декларації (для неформальної / інформальної освіти)

ДЕКЛАРАЦІЯ

про результати навчання, набуті за неформальною / інформальною формою освіти

1 Особисті дані:

Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), курс та шифр академічної групи, назва факультету,

рівень вищої освіти, шифр, назва спеціальності, назва освітньої програми

2 Опис результатів неформального / інформального навчання, щодо визнання яких
подається заява _____

Назва освітнього компонента (розділ, тема), обсяг у кредитах ЄКТС

3 Інформація про суб'єкта, який здійснював неформальне навчання або з яким пов'язана
професійна, громадська або інша діяльність (за наявності), під час якої здобувались
відповідні результати навчання _____

4 Інформація про попереднє навчання та досвід діяльності заявника, періоди
неформального / інформального навчання / відповідної діяльності (за наявності) _____

5 Перелік документів, що підтверджують інформацію заявника про неформальне та/або
інформальне навчання (за наявності) _____

Дата

Підпис заявника

Додаток Г

Таблиця 1 – Відповідність інституційної шкали оцінювання шкалі оцінювання ЄКТС

Оцінка за інституційною шкалою		Інтервальною шкала	Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення
Відмінно	Зараховано	4,75–5,00	A	<i>Відмінно</i> – відмінне виконання лише з незначною кількістю похибок
Добре		4,25–4,74	B	<i>Дуже добре</i> – вище середнього рівня з кількома незначними помилками
Добре		3,75–4,24	C	<i>Добре</i> – у загальному правильна робота з незначною кількістю суттєвих помилок
Задовільно		3,25–3,74	D	<i>Задовільно</i> – непогано, але зі значною кількістю недоліків
Задовільно		3,00–3,24	E	<i>Достатньо</i> – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	Незараховано	2,00–2,99	FX	<i>Незадовільно</i> – з правом повторної перездачі навчальної дисципліни
Незадовільно		0,00–1,99	F	<i>Незадовільно</i> – повторне вивчення навчальної дисципліни

Додаток Д

Таблиця переведення результатів оцінювання академічних досягнень здобувачів вищої освіти із інституційної (чотирибальної) шкали та шкали ЄКТС у 100-бальну шкалу і навпаки

Оцінка за шкалою		100-бальна шкала	Інституційна інтервальна шкала середньозваженого бала	Оцінка за шкалою		100-бальна шкала	Інституційна інтервальна шкала середньозваженого бала	Оцінка за шкалою		100-бальна шкала	Інституційна інтервальна шкала середньозваженого бала	Оцінка за шкалою		100-бальна шкала	Інституційна інтервальна шкала середньозваженого бала	Оцінка за шкалою		100-бальна шкала	Інституційна інтервальна шкала середньозваженого бала
Інституційною	ЄКТС			Інституційною	ЄКТС			Інституційною	ЄКТС			Інституційною	ЄКТС			Інституційною	ЄКТС		
5	A	100	5,00-5,00	4	B	94	4,74-4,74	4	C	85	4,24-4,24	3	Д	74	3,74-3,74	3	E	65	3,24-3,24
5	A	99	4,95-4,99	4	B	93	4,67-4,73	4	C	84	4,20-4,23	3	Д	73	3,67-3,73	3	E	64	3,20-3,23
5	A	98	4,90-4,94	4	B	92	4,60-4,66	4	C	83	4,15-4,19	3	Д	72	3,60-3,66	3	E	63	3,15-3,19
5	A	97	4,85-4,89	4	B	91	4,54-4,59	4	C	82	4,10-4,14	3	Д	71	3,54-3,59	3	E	62	3,10-3,14
5	A	96	4,80-4,84	4	B	90	4,49-4,53	4	C	81	4,05-4,09	3	Д	70	3,49-3,53	3	E	61	3,05-3,09
5	A	95	4,75-4,79	4	B	89	4,43-4,48	4	C	80	4,00-4,04	3	Д	69	3,43-3,48	3	E	60	3,00-3,04
				4	B	88	4,37-4,42	4	C	79	3,95-3,99	3	Д	68	3,37-3,42				
				4	B	87	4,31-4,36	4	C	78	3,90-3,94	3	Д	67	3,31-3,36				
				4	B	86	4,25-4,30	4	C	77	3,85-3,89	3	Д	66	3,25-3,30				
								4	C	76	3,80-3,84								
								4	C	75	3,75-3,79								